

L1970:4954, L2019:6267, L2019:6275 och L2019:6277 inom fastigheterna
Askim 58:7 och 58:12, Askims socken, Göteborgs kommun

Arkeologisk förundersökning

**L1970:4954, L2019:6267, L2019:6275 och
L2019:6277 inom fastigheterna Askim 58:7 och
58:12, Askims socken, Göteborgs kommun**

Arkeologisk förundersökning

Petra Aldén Rudd och Thomas Johansson

L1970:4954, L2019:6275, L2019:6267 och L2019:6277 inom Askim 58:7 och 58:12

Askims socken, Göteborgs kommun

Arkeologisk förundersökning

Rapport 2020:8

© Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ 2020

Länsstyrelsebeslut dnr: 431-2710-2020

Uppdragsnummer i Fornreg: 202000346

Lämningsnummer: L1970:4954, L2019:6267, L2019:6275 och L2019:6277

Fastigheter: Askim 58:7 och 58:12 i Askims socken, Göteborgs kommun, Västra Götalands län
Belägenhet i SWEREF 99: Norr 6392740 m, Öst 317210 m

Höjd över havet: 18–30 meter

Undersökningsområdets storlek: Lämningarna ligger inom ett cirka 7 hektar stort planområde

Beställare: Klöver AB

Projektnummer: G2004

Projektansvarig: Lillemor Olsson Gustafsson

Fältansvarig: Petra Aldén Rudd

Övrig personal: Thomas Johansson

För personalens meriter hänvisas till Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativs hemsida

Fältarbetstid: 2020-04-06 – 2020-04-15

Arkiv: Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ

Foton: Där fotograf ej anges är bilder tagna av fältpersonalen

Omslagsbild: Arbetsbild, S17 inom L2019:6277. Thomas dokumenterar A58. Foto mot sydväst.

Kartor och situationsplaner: Framställda av Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ med data från Fornreg och Lantmäteriet (medgivandeavtal © Lantmäteriet Dnr R50321710_140001, GSD-Terrängkartan efter Lantmäteriets Öppna data, CCO Creative commons)

Redigering och layout: Sara Lyttkens, Visinator AB

Sökord: Askim, boplats, stensättning, mesolitikum, neolitikum, bronsålder, järnålder, förromersk järnålder, Lihult, senmesolitikum, kärnyxa, lihultsyxa

Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ

Slakthusgatan 8 A

415 02 GÖTEBORG

www.riogbg.se

kontakt@riogbg.se

INNEHÅLL

Sammanfattning.....	5
L1970:4954.....	5
L2019:6267.....	5
L2019:6275.....	5
L2019:6277.....	5
Undersökningsområdet.....	6
Fornlämningsmiljö.....	6
Tidigare fynd och undersökningar.....	6
Syfte.....	6
Metod.....	9
Publik verksamhet.....	9
Undersökningsresultat.....	9
L2019:6267.....	9
Fynd.....	12
Anläggningar.....	12
Analysresultat.....	12
L2019:6275.....	14
Fynd.....	14
Anläggningar.....	14
Analysresultat.....	15
L2019:6277.....	15
Fynd.....	17
Anläggningar.....	17
Analysresultat.....	17
Tolkning.....	17
L2019:6267.....	17
L2019:6275.....	17
L2019:6277.....	18
Resultat gentemot undersökningsplanen.....	18
Vetenskaplig och pedagogisk potential samt förslag till frågeställningar inför kommande undersökningar..	18
L2019:6267.....	18
L2019:6275.....	18
L2019:6277.....	19
Antikvarisk bedömning.....	19
L2019:6267.....	19
L2019:6275.....	19
L2019:6277.....	19
Källor.....	20
Bilagor.....	21

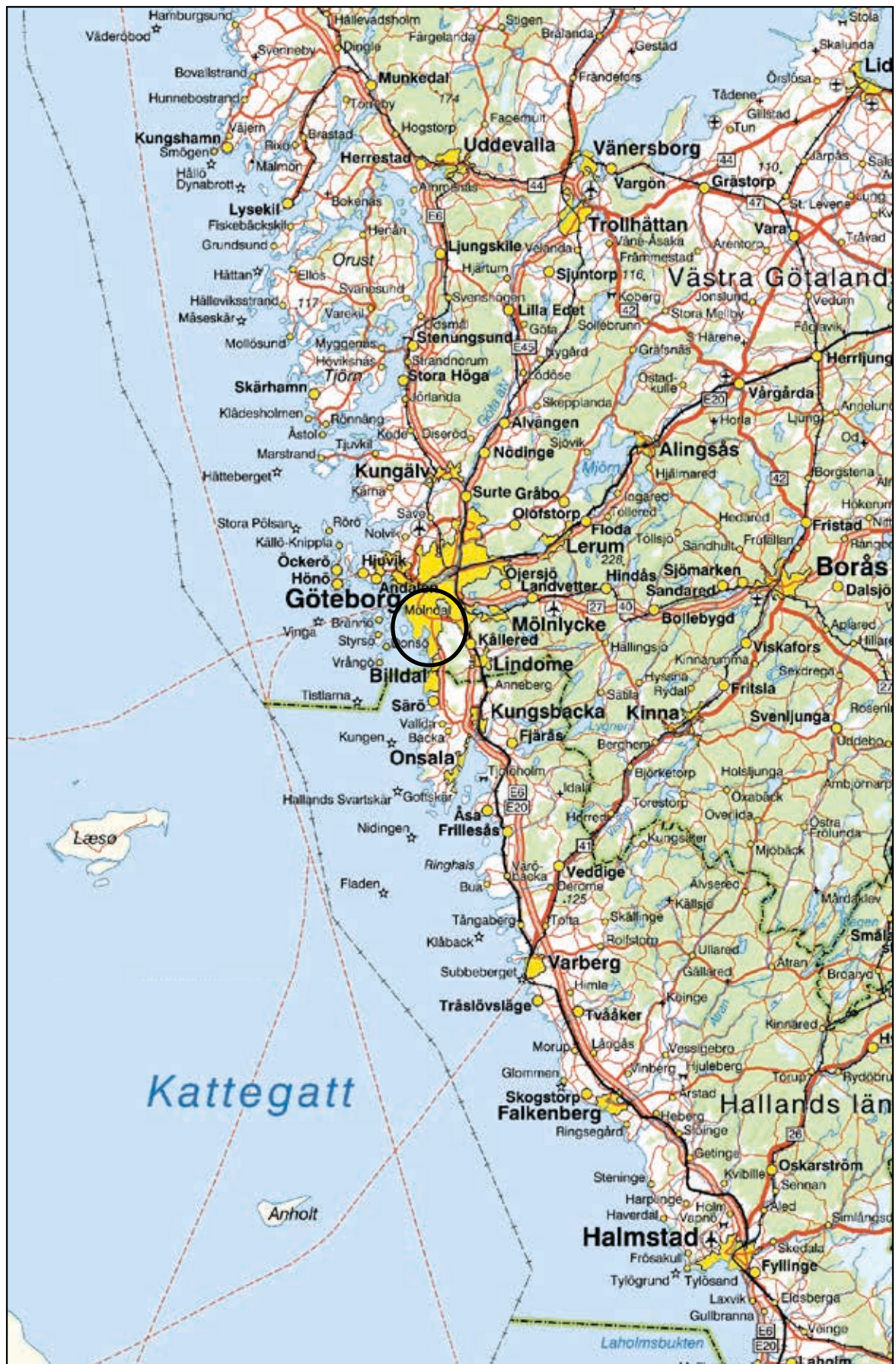
Bilaga 1. Schaktbeskrivningar

Bilaga 2. Anläggningsbeskrivningar

Bilaga 3. Fyndtabell

Bilaga 4. Resultat av vedartsanalys

Bilaga 5. Resultat av ¹⁴C-analys

Figur 1. Översiktskarta med utredningsområdet markerat med svart ring mot GSD-Sverigekartan raster. Skala 1:1 000 000.

L1970:4954, L2019:6267, L2019:6275 och L2019:6277 inom fastigheterna Askim 58:7 och 58:12, Askims socken, Göteborgs kommun

Arkeologisk förundersökning

Sammanfattning

På uppdrag av Länsstyrelsen i Västra Götalands län har Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ genomfört arkeologiska förundersökningar av fyra fornlämningar, L1970:4954, L2019:6267, L2019:6275 och L2019:6277, inom fastigheterna Askim 58:7 och 58:12 i Askims socken, Göteborgs kommun. Förundersökningarna föranleddes av ett detaljplanarbete. Lämningarna ligger inom ett drygt sju hektar stort område som idag primärt nyttjas som beteshagar och paddockar kopplade till verksamheten vid Askims ridhus. Vid förundersökningarna grävdes totalt 20 sökschakt. Schakten placerades inom respektive yta utifrån topografin och utredningens resultat.

L1970:4954

I samband med förundersökningen togs lagskyddet för L1970:4954/ Askim 8:1 bort och delar av den ytan som tidigare ingick i lämningen ingår efter förundersökningen i L2019:6275.

L2019:6267

Inom fornlämningen grävdes två schakt i vilket det framkom 16 anläggningar. Anläggningarna var av boplatsskarakter och utgjordes av härdar, kokgropar, stolphål och gropar. Fynd av flinta framkom inom samtliga öppnade ytor. Lämningen tolkas efter fältarbetets slut som en förhistorisk boplat. Fyndens sammansättning indikerade en neolitisk närvaro och resultatet från ¹⁴C-analysen gav en kalibrerad datering till 1014–891 f.Kr, bronsålder. Lämningen är avgränsad med tomma schakt inom förundersökningsområdet.

Rio Göteborg anser att L2019:6267 bör vidare arkeologiskt undersökas om byggnationsplanerna kvarstår.

L2019:6275

Inom fornlämningen grävdes elva schakt i vilket det framkom 20 anläggningar. Anläggningarna var av boplatsskarakter och utgjordes av härdar, kokgropar och gropar. Fornlämningen tolkas som en förhistorisk boplat med minst fyra nyttjandefaser. Daterande fynd av bland annat två kärnyxor och en lihultyxa tyder på en närvaro under äldre stenålder, men även fynd av keramik återfanns i anläggningar högre upp i stratigrafien. De prover som togs för ¹⁴C-datering gav kalibrerade dateringar till 940–818 f.Kr., yngre bronsålder, 324–199 f. Kr., förromersk järnålder samt till 5791–4791 f. Kr., senmesolitikum.

Rio Göteborg anser att L2019:6275 bör vidare arkeologiskt undersökas om byggnationsplanerna kvarstår.

L2019:6277

Inom fornlämningen grävdes fem schakt i vilket det framkom 23 anläggningar. Anläggningarna var av boplatsskarakter och utgjordes av härdar, kokgropar, stolphål och gropar. Fynd av flinta framkom inom samtliga öppnade ytor. Lämningen tolkas efter fältarbetets slut som en förhistorisk boplat. Anläggningarnas karaktär tillsammans med fyndens sammansättning gav en preliminär datering till neolitikum och resultaten av ¹⁴C-analysen gav kalibrerad datering till 371–174 f.Kr det vill säga förromersk järnålder. Lämningen är avgränsad med tomma schakt inom förundersökningsområdet.

Rio Göteborg anser att L2019:6277 bör vidare arkeologiskt undersökas om byggnationsplanerna kvarstår.

Undersökningsområdet

De berörda fornlämningarna ligger i ett område beläget söder om Pilegården och öster om Säröleden i Askims socken, Göteborgs kommun (figur 1 och 2). De berörda fastigheterna Askim 58:7 och 58:12 ingår idag i verksamhetsområdet för Askims ridhus och nyttjas som beteshagar, paddockar och andra till ridsporten kopplade aktiviteter. I områdets sydvästra del ligger ridhuset med tillhörande ekonomibyggnader, en äldre gårdsbyggnad och hårdgjorda ytor för parkering och uppställning av fordon.

Fornlämningssmiljö

I närområdet finns flera lämningar registrerade i Fornsök (2020) (figur 3). Norr om området återfinns Askim 244:1–2, L1970:4881 och L1970:4882, registrerade som by-/gårdstomt efter gården som kallats "Pilegårdens gamla tomt". Platsen omnämns första gången 1545 och gården var i bruk fram till 1930-talet. Ytterligare norrut ligger Askim 242:1, L1970:4829, by-/gårdstomt efter "Hylte gamla bytomt". Bytomten finns upptagen på Storskifteskartan 1764–66, inom vilken tre gårdstomter finns registrerade (Lantmäteriet 1766). På Enskifteskartan från 1843 är platsen märkt som Hylte Nedergård och Övergård (Lantmäteriet 1843).

I områdets sydöstra del ligger stensättningen Askim 156:1, L1970:5017, vars fornlämningsstatus fastställdes inom ramen för det här projektet. Stensättningen ligger på samma åsrygg som det söder om liggande gravfältet Askim 7:1, L1970:4916. Gravfältets nordligaste begränsning är dragen 100 meter söder om stensättningen och beskrivs som en 140 x 100 meter stor yta, bestående av cirka 78 gravar, varav cirka tio är osäkra. Gravarna utgörs av två högar, cirka 70 runda eller närmast runda stensättningar samt sex skeppsformiga stensättningar (Rex 1972 och Jankavs & Arwill-Nordbladh 1983).

Tidigare fynd och undersökningar

Askim 8:1, L1970:4954, som ligger i direkt anslutning till L2019:6275 hade sedan tidigare delats in i två delar, Askim 8.1 och Askim 116:1 (L1970:4877). Boplatsen Askim 8:1 är registrerad utifrån de "stensamlingar" som noterades i markytan på platsen. Stenen tolkades då som eventuella odlingsrösen. Lämningens västra del, benämnd Askim 116:1, är registrerad som en stenåldersboplats. Lämningen skadades i samband med ett schaktningsarbete på 1980-talet och den antikvariska insatsen som då genomfördes var i form av en skadedokumentation.

Vid den arkeologiska utredningen 2019 registrerades tre nya fornlämningar; L2019:6267, L2019:6275 och L2019:6277 (Aldén Rudd 2019).

L2019:6267: Lämningen är registrerad på en svag åsrygg, söder och sydöst om stensättningen Askim 156. Vid utredningen grävdes två sökschakt inom ytan. I båda schakten påträffades en liten mängd slagen flinta samt tre anläggningar (två stolphål och en grop). Fornlämningen registrerades som en förhistorisk boplats.

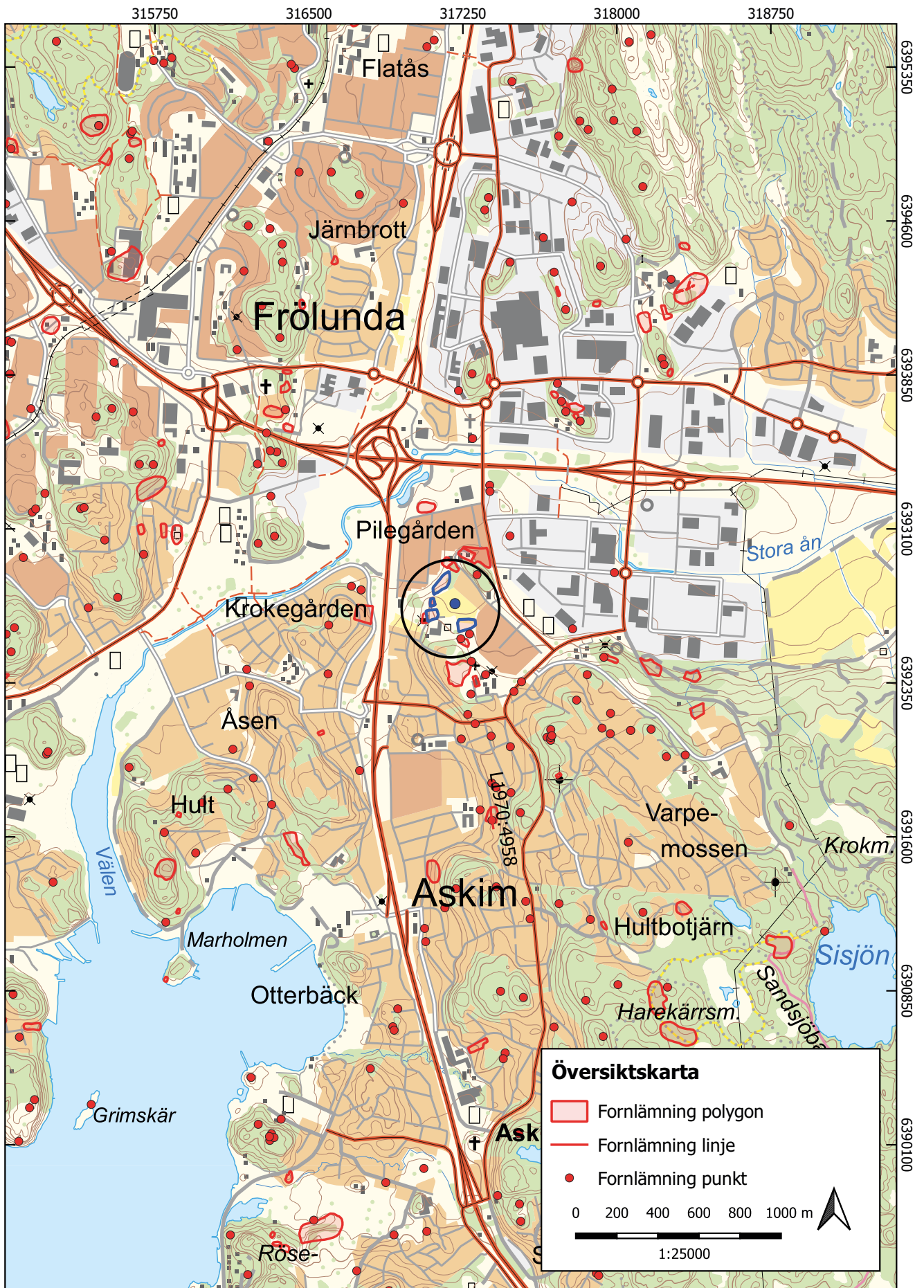
L2019: 6275: Lämningen är registrerad som en förhistorisk boplats baserat på de fynd av slagen flinta som påträffades och de anläggningar som framkom i ett av schakten vid utredningen. Flintmaterialet bestod av ett 20-tal avslag och övrig slagen flinta som preliminärt daterades till neolitikum. Anläggningarna utgjordes av två stolphål samt en härd.

L2019:6277: Lämningen registrerades som en förhistorisk boplats baserat på de fynd av flintavslag som påträffades och de anläggningar som framkom i tre sökschakt. Fyndmaterialet utgjordes bland annat av cirka 60 avslag, fyra kärnor, ett spån och ett spånfragment som typologiskt daterade platsen till första delen av neolitikum (TRB). På samma nivå framkom även en anläggning i form av en härd.

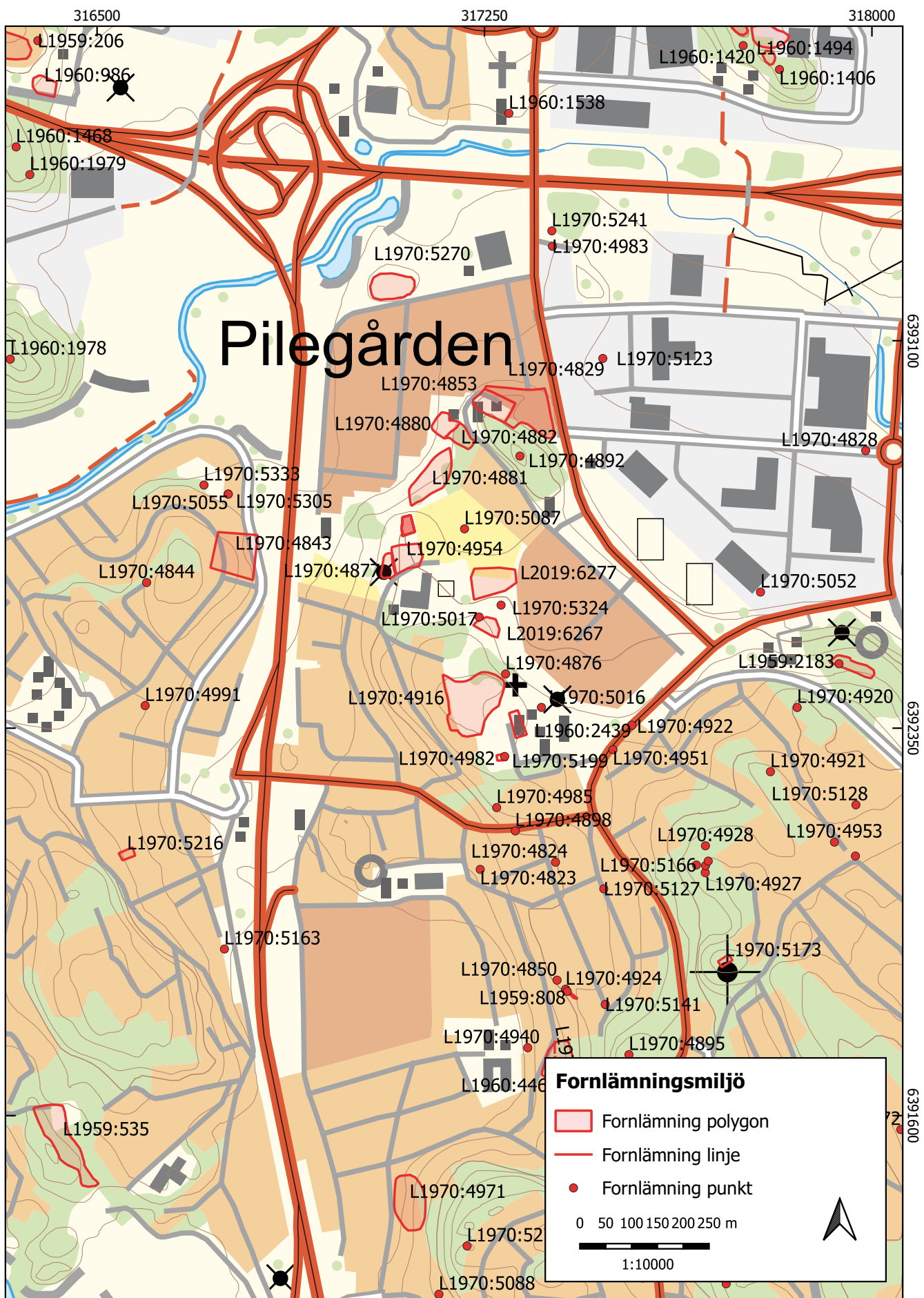
Syfte

Syftet med förundersökningarna var att skapa ett beslutsunderlag för Länsstyrelsen inför prövning om tillstånd till ingrepp i fornlämning.

Förundersökningarna skulle fastställa och dokumentera fornlämningarnas karaktär, datering, utbredning och komplexitet samt ta tillvara fornfynd. Resultaten ska kunna användas av undersökare för att bedöma och beräkna omfattningen av en arkeologisk undersökning. Resultaten ska också kunna användas i företagarens planering.

Figur 2. Översiktskarta AU Askims Gård mot GSD-Terrängkartan vektor. Skala 1:25 000.

Figur 3. Fornlämningsmiljö med utdrag ur Forsök mot GSD-Terrängkartan vektor. Skala 1:10 000.

Metod

Undersökningen genomfördes genom sedvanlig sökschaktsgrävning i dubbel skopbredd. Vissa av schakten kom att utökas ytmässigt för att säkerställa typen av de framkomna anläggningarna. Ett urval av sökschakten grävdes som "djupschakt" då djupt liggande fyndförande lager påträffades vid utredningen 2019. Av de registrerade anläggningarna undersöktes ett urval vidare för att utröna anläggningstyp och för provtagning. En meterruta grävdes i ett påträffat kulturlager. Samtliga påträffade anläggningar och lager dokumenterades med RTK-GPS och foto samt beskrivning och profilritning i det digitala dokumentationsprogrammet ARKEO. Fynden är sorterade enligt "Sorteringsschema för flinta" (Andersson et al 1978).

Publik verksamhet

Det fanns ingen plan eller medel för publik verksamhet inom projektet. Fältpersonalen uppdaterade dock Rio Göteborgs hemsida och sociala medieplattformar löpande under fältarbetets gång, där man kunde följa arbetet. Även den förbipasserade allmänheten informerades om fältarbetets resultat då många passerade undersökningsområdena på den ridväg som löper runt området (figur 4).

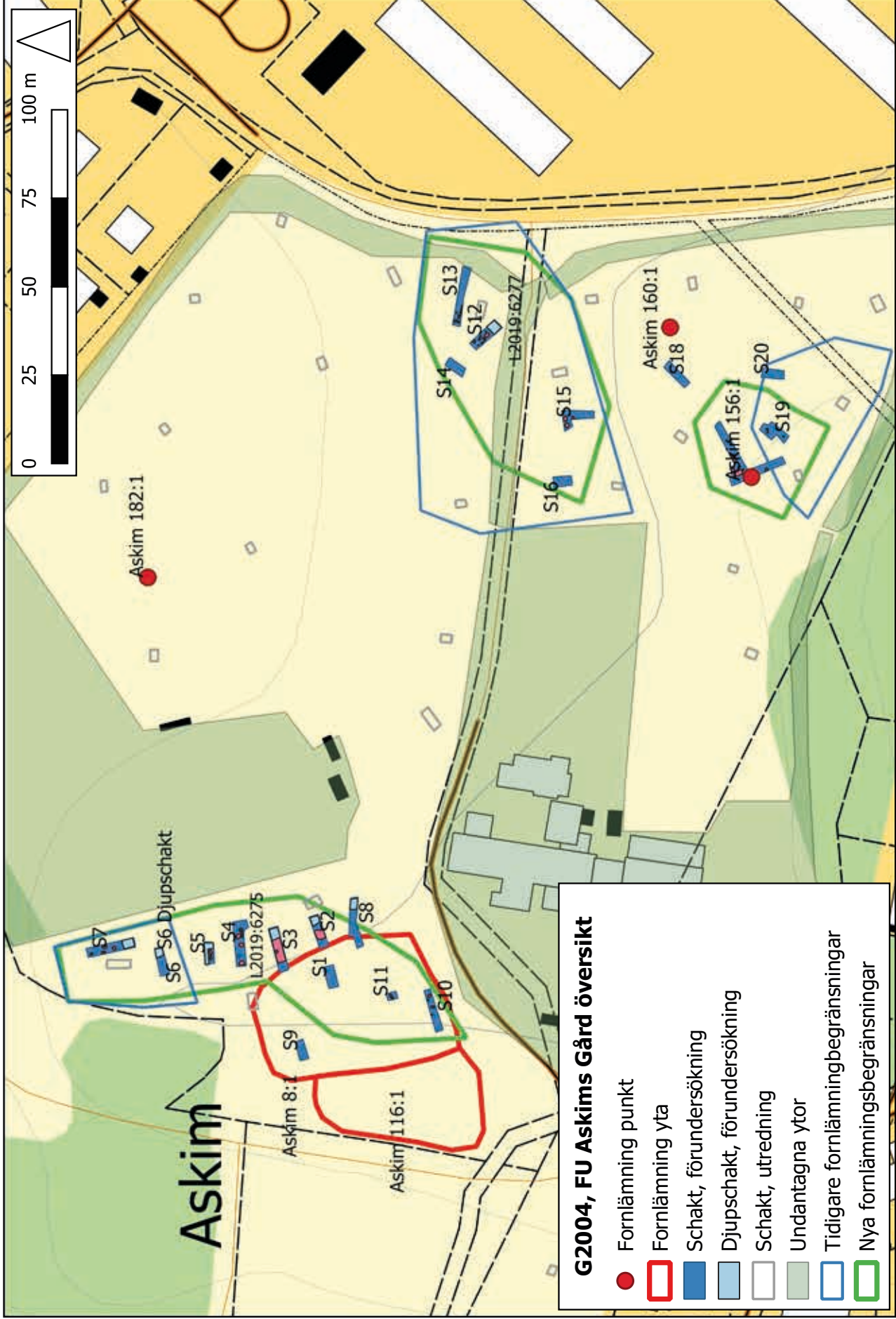
Figur 4. Publik bestående av förskolebarn som hälsade på varje dag.

Undersökningsresultat

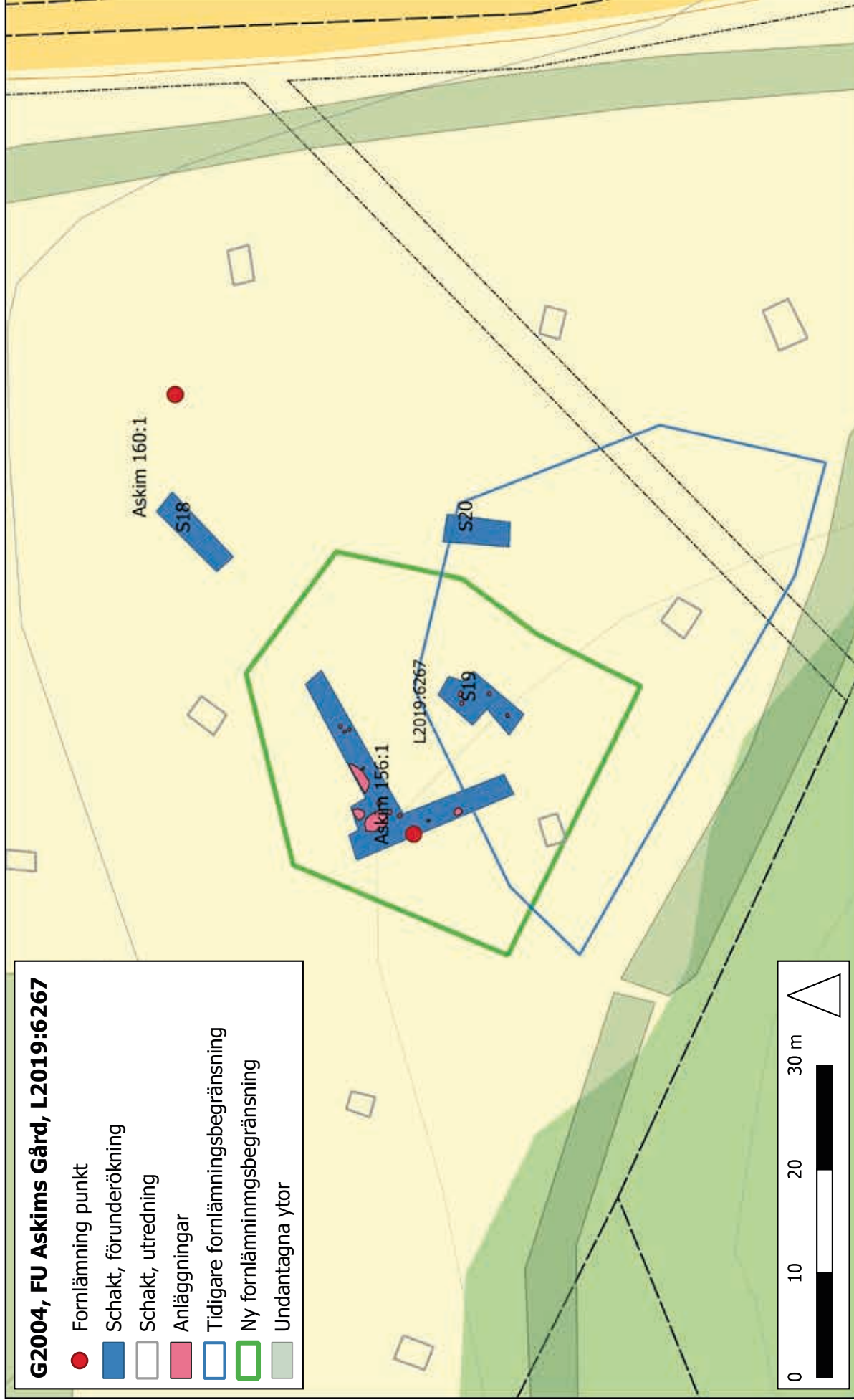
Vid förundersökningarna som genomfördes grävdes totalt 20 sökschakt, majoriteten med dubbel skopbredd (figur 5).

L2019:6267

Lämningen utgörs av en boplats i direkt anslutning till stensättning Askim 156:1, L1970:5017. Ytan är belägen på en åsrygg, som löper i nord-sydlig riktning (figur 5–7). Vid förundersökningen grävdes fyra sökschakt, S17-S20 (bilaga 1). Schakten förlades utifrån utredningens schakt och topografien. I två av schakten, S17 och S19, påträffades förhistoriska anläggningar samt fynd av flintavslag. De återstående förundersökningschakten inom ytan avgränsar, tillsammans med schakten från utredningen, fornlämningen.

Figur 5. Översiktsbild av förundersökningens fornlämnings- och schakt. Skala 1:1 500.

Figur 6. L2019:6267, boplats med förundersökningsschakt. Skala 1:500.

Figur 7. Arbetsbild med vy mot fornlämningen L2019:6267. Foto mot syd.

Figur 8. Anläggningen A58 i profil. Kolprovet för analys och datering togs centralt i anläggningen. Foto mot nord.

Fynd

Inom de ytor som öppnades upp vid förundersökningen registrerades 10 fyndposter (Fnr 121–131, bilaga 3). Fynden utgjordes av ett avslag med retusch, flintavslag och övrig slagen flinta. Tre kärnor registrerades inom ytan. Inget av fynden kan ses som typologiskt daterande för någon förhistorisk tidsperiod, men bedöms utifrån slagtekniken som indikatorer på en neolitisk närvaro på platsen.

Anläggningar

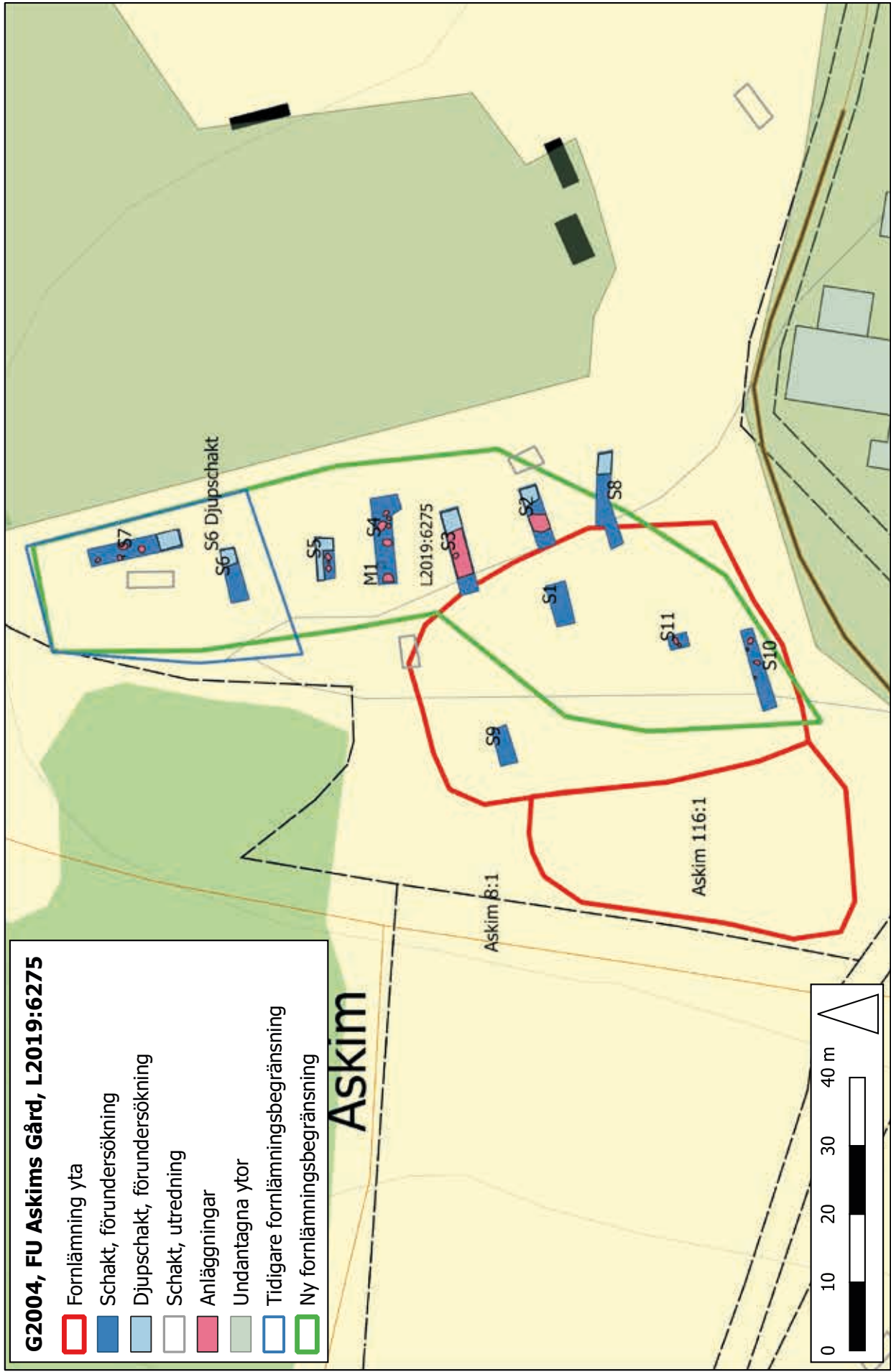
Vid förundersökningen registrerades totalt 16 anläggningar in i de schakt som grävdes inom ytan (bilaga 1 och 2). Tre av anläggningarna tolkas som gropar, en som en härdgrop och sju som stolphål. Ett mörkt lager som tolkas som kulturlager mättes in i schakt S17. Fem av de inmätta anläggningarna utgick efter vidare undersökning. Anläggningarna var koncentrerade till den centrala delen av det "L-formade" schaktet, S17, som förlades längs med och i den östra sluttningen av ytan. Ett kolprov togs i härdgropen A58, vilket också skickades på analys (figur 8).

Analysresultat

I härdgropen A58 togs ett kolprov. Provet har vedartsanalyserats av VedLab i Glava och Ångström-laboratoriet vid Uppsala universitet har genomfört ¹⁴C-analysen (bilaga 4–5). Resultatet redovisas i sammanfattad form i figur 9.

Fornlämning	Labnummer	Provnummer	Kontext	Vedart	BP	Cal BC (2 sigma)
L2019:6277	Ua-67399	P3	A36	Ek	2 204 ± 32	371 - 174
L2019:6267	Ua-67400	P4	A58	Hassel	2 794 ± 32	879-835, 1014-891
L2019:6275	Ua-67401	P7	A18	Al	2231 ± 31	387-339, 324-199
L2019:6275	Ua-67402	P8	A21	Al	2753 ± 32	981-945, 940-818
L2019:6275	Ua-67403	P11	M1, stick 5	Hassel	6421 ± 244	5791-4791

Figur 9. Sammanställning av genomförda dateringar, med vedarterna inlagda.

Figur 10. Askims Gård L2019:6275. Skala 1:750.

L2019:6275

Lämningen utgörs av en boplats. Ytan är belägen i nordsluttningen av en höjd, som löper i öst-västlig riktning (figur 5 och 10).

Vid den arkeologiska förundersökningen grävdes elva sökschakt, S1-S11 (bilaga 1). Schakten förlades utifrån resultatet av utredningens schaktning och topografi. I nio av schakten påträffades förhistoriska anläggningar samt fynd av flintavslag (bilaga 2–3). I fem av schakten som grävdes inom ytan påträffades kulturlager. Lagret var mellan 0,1–0,6 meter djupt och utgjordes av ett fyndförande mörkbrunt grusigt sandlager med kol/sot och ställvis skärvig sten. I schakt S3 och S4 är lagerna inmätta som anläggningar, A3, alternativt meterruta, M1, och i de övriga schakten är kulturlagret beskrivet i lagerbeskrivningarna för respektive schakt, S5-S7, se även nedan.

Sex av schakten (S2, S3, S5, S6, S7 och S8) grävdes som djupschakt, i syfte att säkerställa förekomsten av överlagrade boplatslämningar. Överlagrade fyndförande lager påträffades i schakt S3, S5, S7 och S8 (bilaga 1 och 3). Anmärkningsvärt är att det i S3 påträffades hela tre nivåer (L4, L6 och L8, se bilaga 1) med fyndförande lager där det djupast liggande lagret var beläget mellan 1,55 och 1,75 meter under markytan.

I schakt S7 påträffades ett fyndförande lager (L6) bestående av storstenigt grus på 1,60–1,90 meters djup. De lager som täckte över de fyndförande kontexterna bestod av sand och grus. Då lämningen ligger i en förhållandevis brant sluttning väcks frågan om att vissa äldre lager, högre upp i backen kan ha glidit ner och lagt sig stratigrafiskt över yngre lager.

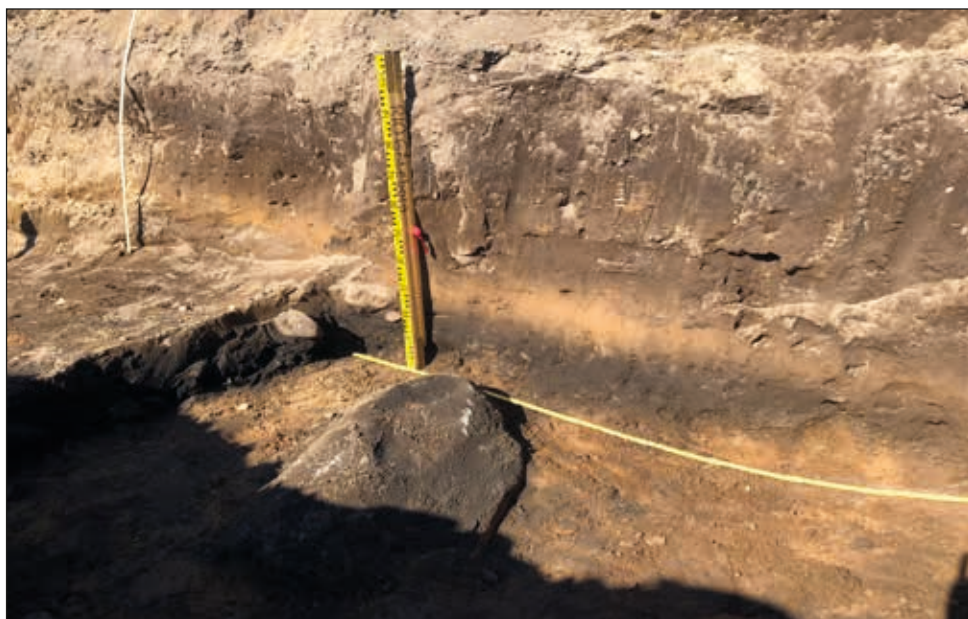
Vid registreringen av resultaten från förundersökningen togs lagskyddet bort för lämningen Askim 8:1 och ytan för L2019:6275 utökades för att täcka in det område som innefattar lämningen. Detta för att undvika att en forn lämning skulle ligga inom två olika geometrier.

Fynd

Inom de ytor som öppnades upp vid förundersökningen registrerades 689 fynd fördelat på 80 fyndposter fynd (Fnr 1–80, bilaga 3). Fynden visar på en lång närvaro med flera olika daterande föremål, som väl överensstämmer med resultaten från de ¹⁴C-dateringar som genomförts (se nedan). En kärnyxa (Fnr 21), en handtagskärna med mikrospånsavsltningsärr (Fnr 71), mikrospån och spånfragment (Fnr 70–71) samt en lihultyxa (Fnr 80) ger en tydlig evidens för en senmesolitisk aktivitet på platsen. Lihultyxan påträffades på markytan i den hästhage som utgjorde undersökningsområdet. Den metalltida närvaron kan skönjas i det mer anonyma flintmaterialet.

Anläggningar

Vid den arkeologiska förundersökningen registrerades 24 anläggningar som utgjordes av åtta gropar, sex härdar, två kokgropar, ett kulturlager och tre stolphål (figur 11, bilaga 2). Tre anläggningar utgick efter

Figur 11. Kulturlager schakt 4 i profil. Foto mot väster.

vidare undersökning. Anläggningarna var tydliga i både plan och profil och det registrerade kulturlagret var mäktigt och fyndförande. I kulturlagret togs en meterruta upp, M1, vilken grävdes i sex stick om 0,1 meter (bilaga 2). Samtliga stick var fyndförande och avslutades i stick 6, ett kompakt stenigt gruslager, som även det var fyndförande.

Analysresultat

Av de vid förundersökningen undersökta anläggningarna skickades sex kolprover som samlades in från: A1 - en kokgrop, A4 - en härd, A5 - en grop, A18 - en härd, A21 - en härd och M1 L2, stick 5 i kulturlagret. Proverna har vedartsanalyserats av VedLab i Glava och Ångströmlaboratoriet vid Uppsala universitet har genomfört ¹⁴C-analysen (bilaga 4–5). Resultatet redovisas i sammanfattad form i figur 9.

L2019:6277

Lämningen utgörs av en boplats. Ytan är belägen i nordvästslutningen av en åsrygg, som löper i nord-sydlig riktning (figur 5, 12–13).

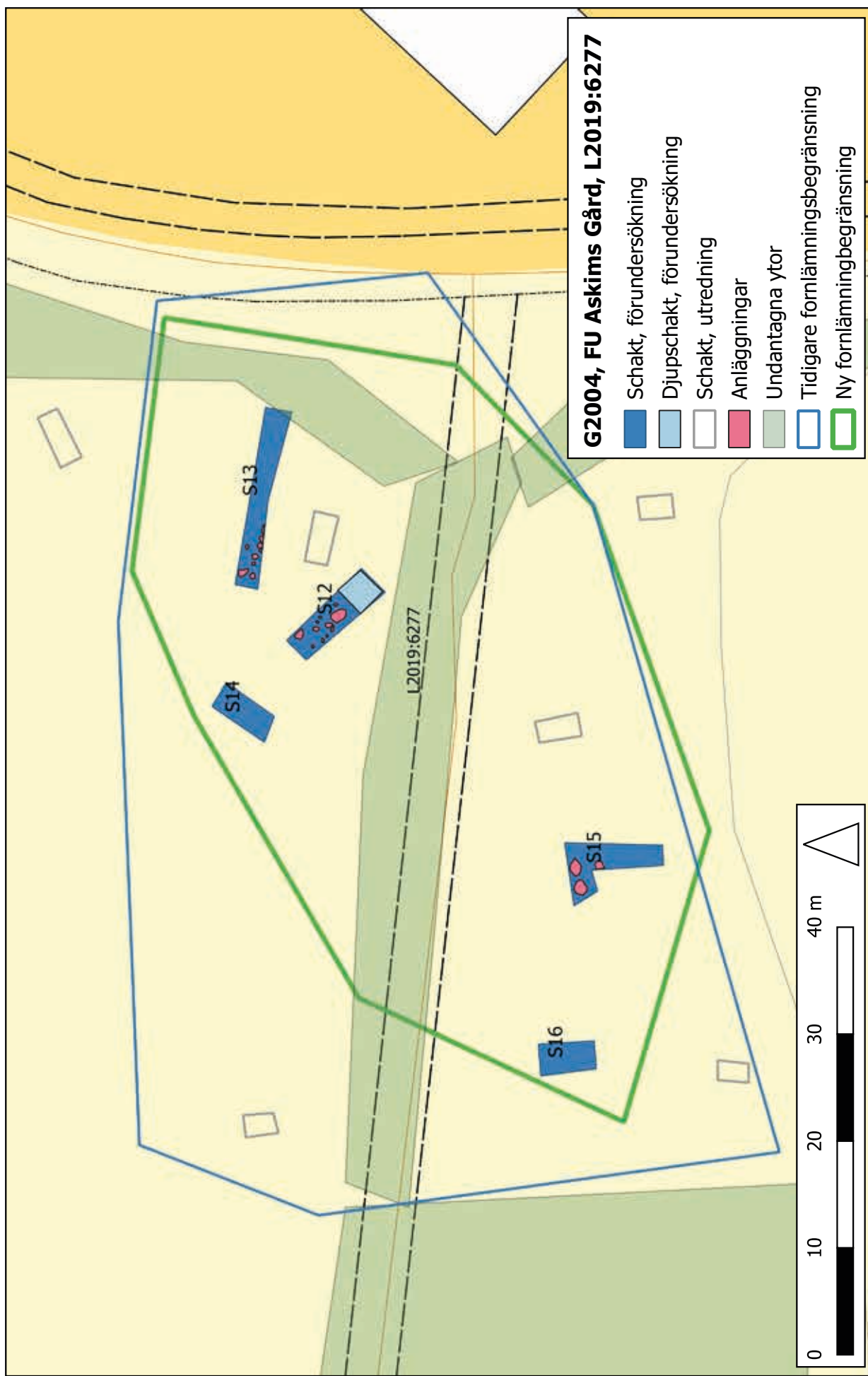
Vid förundersökningen grävdes fem sökschakt, S12-S16 (bilaga 1). Schakten förlades utifrån utredningens schakt och resultaten som framkom i dessa samt utifrån topografin. Idag skärs fornlämningen av en gång-/cykel-/ridväg som är förlagd över lämningen i öst-västlig riktning. Även öster om lämningen är en väg dragen men då anläggningsfrekvensen avtog i schaktens östligaste del är det svårt att avgöra om vägen är dragen inom lämningen ursprungliga utbredning. I samtliga fem schakt påträffades fyndförande lager (bilaga 1). Lagret blev tunnare i de schakt som fanns i fornlämningens utkant. I tre av schakten, S12-S13 och S15, påträffades förhistoriska anläggningar (bilaga 2). De återstående schakten inom området avgränsar, tillsammans med resultaten från utredningen, fornlämningen.

Figur 12. Arbetsbild vid L2019:6277. Foto mot öster.

Fynd

Inom de ytor som öppnades upp vid förundersökningen registrerades 244 fynd, fördelat på 39 fyndposter (Fnr 81–120, bilaga 3). Fynden utgjordes till största del av anonyma flintavslag och övrig slagen flinta. Fem

Figur 13. L2019:6277, boplats med förundersökningsschakt. Skala 1:500.

kärnor (Fnr 87, 90, 98, 104 och 117) registrerades i materialet och sammanlagt 10 keramikskärvor (Fnr 99, 108 och 114). Keramiken är grovt daterad till järnålder. Vid genomgången av fynden som samlades in vid utredningen visade en viss del av materialet spår från bearbetning som lämnat flera avspaltningar på avslagen. De insamlade kärnresterna var gjorda med en mjuk teknik (Aldén Rudd 2019).

Anläggningar

Totalt mättes 23 anläggningar in i de schakt som grävdes inom ytan för förundersökningen, fem gropar, en härd/grop (ej undersökt), en härd, två ytor med kulturlagerrester, en ränna och elva stolphål (bilaga 2). Två anläggningar utgick efter undersökning. Anläggningarna var tydliga i både plan och profil. Fyra av stolphålen var stenskodda (A30, A32, A35 och A39).

Analysresultat

Ur en av anläggningarna, härden A36, togs ett kolprov för vedartsanalysering och datering (figur 14). Provet har vedartsanalyserats av VedLab i Glava och Ångströmlaboratoriet vid Uppsala universitet har genomfört ¹⁴C-analysen (bilaga 4–5). Resultatet redovisas i sammanfattad form i figur 9.

Figur 14. Anläggning A36 i S13. Anläggningen beskrevs som en härd och kolprover ur den skickades för datering.

Tolkning

L2019:6267

Lämningen tolkas efter fältarbetets slut som en förhistorisk boplats. Anläggningarnas karaktär tillsammans med placeringen i landskapsrummet och fyndens sammansättning indikerar på en närvaro under senneolitikum och resultaten från ¹⁴C-dateringen påvisar ett nyttjande av platsen även under yngre bronsålder. Lämningen är avgränsad med tomma schakt inom förundersökningsområdet.

L2019:6275

Fornlämningen tolkas som en boplats med minst tre nyttjandefaser, från mesolitikum in i järnåldern. Möjligt är att de finns fler mesolitiska faser inom lämningen. De olika nivåer som fyndförande lager framkom i de djupschakt som grävdes tyder på detta. Daterande fynd av bland annat två kärnyxor (varav en från utredningen) och en lihultyxa tillsammans med resultaten från ¹⁴C-analyserna stödjer tolkningen med

dateringar från senmesolitikum, yngre bronsålder och förromersk järnålder. Platsens höjd över dagens havsnivå, 23–25 meter, medger också att platsen stämmer in i en mesolitisk kontext. Fornlämningen bedöms som välbevarad. Fornlämningen är inte avgränsad utanför de ytor som ingick i projektet och kan sträcka sig utanför fastigheten.

L2019:6277

Lämningen tolkas efter fältarbetets slut som en förhistorisk boplats. Anläggningarnas karaktär och fyndens sammansättning tillsammans med resultatet från ¹⁴C-dateringen tyder på en närvaro under neolitikum samt förromersk järnålder. Lämningen är avgränsad med tomma schakt inom förundersökningsområdet. Vetenskaplig och pedagogisk potential samt förslag till frågeställningar inför kommande undersökningar

Efter avslutad förundersökning av området vid Askims gård kan det konstateras att platsen innehåller fina lämningar från flera förhistoriska epoker. De påträffade lämningarna sammanfaller med fornlämningsbilden i denna del av Göteborgs kommun. Samtliga berörda lämningar ligger inom ett område som enligt uppgift aldrig har varit föremål för ett plöjande jordbruk. Den huvudsakliga användningen av markerna har, sedan 1800-talets mitt, varit betesmarker för först nötkreatur och nu häst. Detta har lett till att de förhistoriska lämningarna som finns inom området är att betrakta som välbevarade, skyddade under fin matjord. Platsen är lättillgänglig, samtliga lämningar nås via de gång-/cykel-/ridvägar som löper inom området. Detta tillsammans med att närområdet är väl bebyggt gör att undersökningsområdet fram till i dag frekventeras av en mängd människor i rekreativt syfte.

Vetenskaplig och pedagogisk potential samt förslag till frågeställningar inför kommande undersökningar

L2019:6267

Lämningen är tolkad som en boplats som utnyttjats under två faser; senneolitikum och yngre bronsålder. Platsen ligger lättillgänglig i betesmark, i ett svagt sluttande krönläge. Fornlämningen bedöms som välbevarad och innehåller mängder av tydliga anläggningar. Lämningens placering i landskapsrummet och dess förhållande till samtida lämningar i närområdet kan ses som centrala vid framtagande av frågeställningar vid kommande undersökningar. Huruvida koppling finns till den närliggande stensättningen Askim 156:1 (L1970:5017) samt det närliggande gravfältet Askim7:1 (L1970:4916) bör ingå i kommande frågeställning. Finns det koppling mellan L2019:6267 och den, även inom detta projekt förundersökta, närliggande boplatsen L2019:6277. Platserna ligger så nära varandra som 40 meter. Lämningens pedagogiska potential bedöms som hög.

L2019:6275

Fornlämningen tolkas som en boplats med minst tre nyttjandefaser som sträcker sig från mesolitikum in i järnålder. De daterande fynden tillsammans med resultaten från ¹⁴C-analyserna stödjer tolkningen. Fornlämningen bedöms som välbevarad samt anläggnings- och fyndrik. Fornlämningen är inte avgränsad och kan sträcka sig utanför den ytan som ingick i förundersökningen. Närheten till andra lämningar i närmiljön med samstämmade dateringar, bland annat gravfältet Askim 7:1 (L1970:4916) (cirka 200 meter söder om fornlämningen), öppnar för frågeställningar om landskapsutnyttjande och rörelsemönster inom närområdet. Fornlämningen Askim 116:1 (L1970:4877), som endast har undersökts vid skadedokumentering på 1970-talets slut skulle även kunna inkorporeras vid tolkningen av platsens nyttjandegrad under mesolitikum.

De fyndförande lagrens beskaffenhet och det tidsdjup de uppvisar väcker frågor som kommande undersökning kan svara mot. Dateringar och fynd pekar på senmesolitiska lager i direkt anslutning till brons- och järnålderslager. Platsen påminner till sin art och placering i landskapet om fornlämningarna Askim 299 (L1960:9443), 300 (L1960:9543) och 301 (1960:9544), belägna cirka en kilometer öster om L2019:6275.

Från åtminstone två djupschakt finns äldre lager i flera nivåer som kan härröra från mellanmesolitikum, Sandarnakultur, och kanske äldre än så. Det lägsta fyndförande lagret (L6 i L7) hamnar på en nivå över havet

om cirka 20–21 meter. I närområdet finns överlagrade boplatser med liknande dateringar exempelvis från de välkända fornlämningarna Hasslingehult (L1960:2072) och Bua Västergård (1960:1975), belägna ett par kilometer västerut. Ännu närmre finns boplatserna Toftåsen (L1960:984) och Janneberg (L1960:1494). Dessa är dock ej ¹⁴C-daterade. Båda ligger cirka 1 kilometer norr om undersökningsytan. Lämningens pedagogiska potential bedöms som hög.

L2019:6277

Lämningen tolkas som en förhistorisk boplat. Anläggningarnas karaktär, fyndens sammansättning tillsammans med resultatet från ¹⁴C-dateringen tyder på en närvaro under åtminstone två perioder; neolitikum samt förromersk järnålder. Lämningen är avgränsad med tomma schakt inom förundersökningsområdet. Vid en vidare undersökning bör förhållandet till andra, samtida, lokaler i närområdet vara central vid formuleringen av frågeställningar. Lämningens pedagogiska potential bedöms som hög.

Resultat gentemot undersökningsplan

Förundersökningarna syftade till att fastställa och dokumentera fornlämningarnas karaktär, datering, utbredning och komplexitet samt ta tillvara fornynd. Enligt förfrågningsunderlaget från Länsstyrelsen skulle ambitionsnivån vara rimlig och anpassas så att resultatet kan användas som ett fullgott underlag inför kommande samhällsplanering och arkeologiska undersökningar. Rio Göteborg anser att resultaten ifrån förundersökningen svarar på de uppsatta målen.

Antikvarisk bedömning

L1970:4954

I samband med förundersökningen togs lagskyddet för L1970:4954/ Askim 8:1 bort. Delar av den tidigare fornlämningen ingår nu i L2019:6275.

L2019:6275

Fornlämningen tolkas som en boplat bebodd från mesolitikum in i järnåldern. Fynd från platsen och resultaten från ¹⁴C- analyserna stödjer tolkningen. Fornlämningen bedöms som välbevarad. Fornlämningen är inte avgränsad och kan sträcka sig utanför den ytan som ingick i förundersökningen. Rio Göteborg anser att lämningen L2019:6275 bör vidare arkeologiskt undersökas om byggnationsplaner kvarstår.

L2019:6267

Lämningen tolkas efter fältarbets slut som en förhistorisk boplat. Anläggningarna karaktär, fyndens sammansättning tillsammans med resultatet från ¹⁴C-dateringen tyder på en närvaro under neolitikum samt förromersk järnålder. Rio Göteborg anser att lämningen L2019:6267 bör vidare arkeologiskt undersökas om byggnationsplaner kvarstår.

L2019:6277

Lämningen tolkas efter fältarbets slut som en förhistorisk boplat. Anläggningarna karaktär, fyndens sammansättning tillsammans med resultatet från ¹⁴C-dateringen tyder på en närvaro under neolitikum samt förromersk järnålder. Rio Göteborg anser att lämningen L2019:6277 bör vidare arkeologiskt undersökas om byggnationsplaner kvarstår.

Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap i kulturmiljölagen (KML) och genom miljöbalkens generella hänsynsregler, där stor vikt läggs vid hänsyn till kulturlämningar och kulturmiljöer. Ansökan om ingrepp i lämningar lämnas till Länsstyrelsen. För fornlämningar gäller att de förutom själva lämningen även omges av ett så kallat fornlämningsområde. Fornlämningsområdet utgörs av ett så stort område på marken som behövs för att bevara fornlämningen och ge den tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse.

Källor

Litteratur

Aldén Rudd, Petra	2019	Askim 58:7 och Askim 58:12, Askim socken, Göteborgs kommun. Arkeologisk utredning. Rapport 2019:22. Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ
Andersson, Stina, Rex Svensson, Karin och Wigforss, Johan	1978	Sorteringsschema för flinta. FYND-rapporter 1978. Göteborg: Göteborgs Arkeologiska Museum
Jankavs, Peter och Arwill-Nordbladh, Elisabeth	1983	Göteborg Askim 7 Kyrklyckan Gravfält. Seminariegrävning 1982-1983. Arkeologisk arkivrapport 1983:2. Göteborgs Stadsmuseum
Rex, Karin	1972	Askim 7, Askim 24:7 Kyrklyckan Askim. Gravfält delundersökt, Vikingatid. Boplats, Förromersk järnålder. Arkeologisk arkivrapport 1972:1. Göteborgs Stadsmuseum
Andersson, Stina et al.	1988	Fångstfolk för 8000 år sedan – om en grupp stenåldersboplatser i Göteborg. Arkeologi i Västsverige 3. Göteborgs arkeologiska museum
<i>Digitala källor</i>		
Fornsök	2020	www.app.raa.se/open/fornsok
Lantmäteriet	1766	www.historiskakartor.lantmateriet.se , Enskifte 1764-66, 14-ASK-9
Lantmäteriet	1843	www.historiskakartor.lantmateriet.se , Enskifte 1843, 14-ASK 43A

Bilagor

Bilaga 1. Schaktbeskrivningar

Alla måttangivelser är i meter.

Fornlämning	ID	Längd x Bredd	Lagerbeskrivning	Kommentar	Anl	Fyndnr
L2019:6275	S1	6 x 3	L1: 0-0,10 Mörkbrun ytjord L2: 0,10-0,30 Rödbrun kompakt grusig sand L3: 0,30-1,0 Gråbrun storstenig kompakt grus med rödbruna inslag	Inga fynd.		
L2019:6275	S2 Grunda delen	9 x 3	L1: 0-0,40 Gråbrun sand L2: 0,40-0,70 Brunröd sand L3: 0,70- Brun sand, fyndförande	Anläggning i L3. Fynd i L2.	A1	Fnr 1- 14
L2019:6275	S2 Djupschakt	4 x 2	L1: 0-0,40 Matjord L2: 0,40-0,60 Brun sandjord L3: 0,60-0,80 Mörkbrun sandjord L4: 0,80-1,10 Ljusbrun sand L5: 1,10-1,28 Hårt storstenig rödaktig, kompakt grus L6: 1,28-1,45 Rödbrun grusig sand L7: 1,45-1,60 Ljusgrå, varviga sand L8: 1,60-1,70 Mycket kompakt rödbrun sand	Inga fynd i de sandiga lagren. Djupschakt grävt i schaktets norra del. Fynd i L2.		
L2019:6275	S3	12 x 3	L1: 0-0,10 Ytjord L2: 0,10-0,40 Sandjord, humösa inslag och stenar L3: 0,40-0,75 Brun sandjord uppblandat med stora stenar samt skörbrända stenar L4: 0,75-0,95 Mörkbrun/svart sandjord med sten, skörbrända stenar och stora stenblock L5: 0,95-1,15 Brun sand L6: 1,15-1,40 Sandig grus L7: 1,40-1,55 Grusig sand L8: 1,55-1,75 Grus med stenar L9: 1,75-1,90 Varvig sand L10: 1,90-2,20 Sand	Fynd i L4, L6 och L8.		Fnr 15-25

Fornlämning	ID	Längd x Bredd	Lagerbeskrivning	Kommentar	Anl	Fyndnr
L2019:6275	S4	12 x 3	L1: 0-0,5 Ytjord L2: 0,05-0,50 Sandjord/matjord L3: 0,50-0,70 Brun sandjord, stenig L4: 0,70-1,0 Mörkbrun/svart sandjord med stenar, varav flera skörbrända L5: 1,0-1,15 Brun stenig grus	Profilen är mätt i en meterruta, M1. Schaktet nedgrävd till L3 som är fyndförande. L4 och L5 är även de fyndförande (grävda i M1).	A4-A5, A9 och A12 M1	Fnr 26-48
L2019:6275	S5	4 x 2	L1: 0-0,60 Matjord L2: 0,60 -0,80 Mörkbrun sand L3: 0,80--0,95 Brun sand L4: 0,95-1,10 Svallgrus L5: 1,10-1,70 Sand, hårt packad	Anläggningar och fynd i L2. Fynd i L4.	A6-A8	Fnr 49-54
L2019:6275	S6	5 x 2	L1: 0-0,50 Matjord L2: 0,50-0,60 Kulturlager L3: 0,60-0,75 Grusig sand L4: 0,75-1,20 Grus L5: 1,20-1,30 Sand L6: 1,30-1,50 Kompakt grus med stora stenblock	L3 blir tunnare och tunnare ju längre mot norr schaktet löper. Fynd i L2.		Fnr 55-59
L2019:6275	S7 Grunda delen	13 x 3	L1: 0-0,20 Matjord L2: 0,20-0,30 Kulturlager L3: 0,30-0,40 Sandlager	Fynd i L2.	A14-A18	Fnr 60-69
L2019:6275	S7 Djupschakt	5 x 3	L1: 0-0,20 Matjord L2: 0,20-0,30 Kulturlager L3: 0,30-0,40 Sandlager L4: 0,40-0,90 Gruslager L5: 0,90-1,60 Ljus sand i varv L6: 1,60-1,90 Storstenig grus med block (fyndförande) L7: 1,90-2,10 Rödbrun grusig sand med manganinslag	Fynden från L6 är insamlade från grävskopan. Schaktet beskrivet från schaktkanten på djupschaktet.		Fnr 70-76

Fornlämning	ID	Längd x Bredd	Lagerbeskrivning	Kommentar	Anl	Fyndnr
L2019:6275	S8 Grunda delen	11 x 2	L1: 0-0,30 Matjord L2: 0,30-0,60 Brun grusig sand, stora stenblock L3: 0,60-0,80 Ljus sand, stora stenblock	Matjordslager tunnare i början på schaktet och ökar i tjocklek längre ner mot slutet av schaktet. Djupa matjordsfickor mellan stenbocken. Svårsschaktat på grund av att ytan är blockrikt och eventuellt innehåller den berg. Inga fynd.		
L2019:6275	S8 Djupschakt	5 x 2	L1: 0-1,00 Matjord, brun något mörkare i botten, stora stenblock L2: 1,00-1,35 Brun sand med stora stenblock L3: 1,35-1,75 Ljusgrå sand med stora stenblock L4: 1,75-1,90 Rödbrun kompakt sand med inslag av grus	Svårsschaktat. Inga fynd.		
L2019:6275	S9	5,5 x 3	L1: 0-0,10 Hästramlager L2: 0,10-0,30 Rödbrun moränggrus	Inga fynd, endast enstaka flintor i markytan (ej insamlade).		
L2019:6275	S10	12 x 3	L1: 0-0,15 Matjord/hästramp L2: 0,15-0,22 Brun grusig sand med stora stenar och block	Mycket stenig. Flera mörkfärgningar som efter snitt visade sig vara stenlyft. En härd i norra delen. Fynd i L2.	A19- A22	Fnr 77-79
L2019:6275	S11	3 x 3	L1: 0-0,10 Rödbrun grusig sand med brun hästrampad yta. Stenigt	Inga fynd.	A23- A24	
L2019:6277	S12	4 x 2	L1: 0-0,65 Matjord L2: 0,65-1,00 Brun sand L3: 1,00-1,13 Grusig sand med sten L4: 1,13-1,40 Ljus sand L5: 1,40-1,60 Lerig hård sand	Anläggningar 0,65 m (L2) under markytan i brun sandlager i schaktets sydvästra-del. Fynd i L2 och L3.	A25- A35	Fnr 81-96

Fornlämning	ID	Längd x Bredd	Lagerbeskrivning	Kommentar	Anl	Fyndnr
L2019:6277	S13	16 x 3	L1: 0-0,10 Grässvål L2: 0,10-0,38 Brun matjordsliknande sandjord L3: 0,38-0,55 Mörkbrun sandjord L4: 0,55-0,65 Rödbrun sand	L2 innehåller glas och porslin mm. Östra delen av schaktet utgörs av storblockig moränjord och är mycket svårskaktad (linje inmätt). Anläggningar och fynd från L3.	A36- A44	Fnr 97- 106
L2019:6277	S14	6 x 3	L1: 0-0,10 Grässvål L2: 0,10-0,40 Brun humös sandjord L3: 0,40-0,60 Brun/mörkbruna melerade sandlager L4: 0,60-1,20 Fin sand L5: 1,20-1,30 Stenigt sandlager L6: 1,30-1,50 Kompakt lera	L3 känns som vattenstörda lager, fyndförande. Fynd i L2.		Fnr 107
L2019:6277	S15	9 x 2,5 (utvidgad i norr till 5	L1: 0-0,40 Matjord L2: 0,40-0,50 Brun sand	Anläggningar och fynd i L2.	A45- A47	Fnr 108- 118
L2019:6277	S16	6 x 2	L1: 0-0,40 Matjord L2: 0,40-0,50 Brun sand	L2 utgörs av tunna fickor med mörkare sand. I övrigt inget kulturlager. Fynd i L2.		Fnr 119- 120
L2019:6267	S17	17 x 3,5 + 15 x 1,5 (L-formad)	L1: 0-0,25 Matjord L2: 0,25-0,30 Brunröd grusig sand	Anläggningar och fynd i L2.	A48- A52, A58-	Fnr 121- 129
L2019:6267	S18	8 x 2	L1: 0-0,30 Matjord L2: 0,30-0,40 Ljus fin sand	Anläggning och fynd i L2.	A53	Fnr 130
L2019:6267	S19	8 x 4	L1: 0-0,30 Matjord L2: 0,30-0,35 Brunröd grusig sand med stenar	Fynd i L2.	A54- A57	Fnr 131
L2019:6267	S20	6 x 3	L1: 0-0,05 Grässvål L2: 0,05-0,20 Brun sandjord/matjord L3: 0,20-0,30 Ljusbrun stenig sand	Inga fynd.		

Bilaga 2. Anläggningsbeskrivningar

Fornl. nr	Schakt- nr	ID	Typ	Beskrivning	Längd	Bredd	Djup	Form	Prover	Fynd	Kommentar
L2019:6275	S2	A1	Kokgrop	Anläggningen löper vidare in i schaktväggen i öster.	3 m	2 m	0,3 m	Oval	P1 Vedlab: Hassel	Fnr 11-14	Syns 0,2 m över schaktbotten i östra schaktväggen.
L2019:6275	S3	A2	Härd	Ej undersökt.	0,6 m	0,6 m				Fnr 15-16	
L2019:6275	S3	A3	Kulturlager	Ej undersökt.	7 m	2 m					
L2019:6275	S4	A4	Härd	Fyllning bestående av svart sotig sand med skörbrända stenar.	0,5 m	0,5 m	0,2 m		P2 Vedlab: Tall	Fnr 26	
L2019:6275	S4	A5	Grop	Fyllning bestående av brun sand. Inga stenar.	1,1 m	1,1 m	0,2 m	Rund	P6 Vedlab: Ek, tall	Fnr 52	Ligger i direkt anslutning till A4, härd.
L2019:6275	S5	A 6	Härd	Fyllning bestående av svart sotig sand med skörbrända stenar.	0,8 m	0,8 m	0,6 m	Rund			
L2019:6275	S5	A7	Stolphål	Fyllning bestående av brungrå sand.	0,35 m	0,35 m	0,4 m	Rund			
L2019:6275	S5	A8	Grop	Fyllning bestående av mörkbrun/gråbrun sandjord.	1,1 m	1,1 m	0,5 m	Rund			
L2019:6275	S4	A9	Kokgrop	Ej grävd.	1,15 m	1,25 m		Oregelbunden			Belägen i toppen av kulturlagret.
L2019:6275	S4	A10	Grop	Fyllning bestående av brun sand.	0,6 m	0,6 m	0,2 m	Rund			
L2019:6275	S4	A11	Grop	Ej undersökt	0,9 m	0,9 m					
L2019:6275	S4	A12	Kokgrop	Ej undersökt.	1,3 m	1,15 m		Oval			Belägen i kulturlagret. Fynd i ytan (ej insamlat).
L2019:6275	S7	A13	Grop	Fyllning bestående av brun sand. Inga stenar.	0,7 m	0,6 m	0,14 m	Rund		Fnr 62	
L2019:6275	S7	A14	Grop	Fyllning bestående av svart sotig sand med enstaka knytnävsstora stenar.	1,1 m	0,8 m	0,2 m	Oval			Anläggningen löper in i schaktvägg åt norr.
L2019:6275	S7	A15	Grop	Fyllning bestående av mörkbrun sandjord med enstaka stenar varav enstaka skörbrända.	0,78 m	0,7 m	0,2 m	Oregelbunden		Fnr 63-65	Ett tegelfragment i ytan.
L2019:6275	S7	A16	Stolphål	Fyllning bestående av mörkbrun sandjord med en sten i.	0,15 m	0,15 m	0,17 m	Rund		Fnr 66	
L2019:6275	S7	A17	Stolphål	Fyllning bestående av mörkbrun sandjord med enstaka stenar.	0,18 m	0,18 m	0,15 m			Fnr 67-68	

Fornl. nr	Schakt- nr	ID	Typ	Beskrivning	Längd	Bredd	Djup	Form	Prover	Fynd	Kommentar
L2019:6275	S7	A18	Hård	Fyllning bestående av mörkbrun/svart sandjord med stenar, varav flera skörbrända.	1,1 m	1 m	0,1 m		P7 Vedlab: Al ¹⁴ C- datering:	Fnr 69	
L2019:6275	S10	A19	Utgår	Utgår.							Stenlyft
L2019:6275	S10	A20	Utgår	Utgår.							Stenlyft
L2019:6275	S10	A21	Hård	Fyllning bestående av svart sotig sand med skörbrända stenar.	0,8 m	0,8 m	0,1 m	Rund	P8 Vedlab: Al ¹⁴ C- datering:		
L2019:6275	S10	A22	Utgår	Utgår.							Stenlyft
L2019:6275	S11	A23	Hård	Fyllning bestående mörkbrun/gråbrun sandjord med sot- och kolinslag samt stenar.	0,75 m	0,65 m	0,18 m	Oval	P9		
L2019:6275	S11	A24	Grop	Fyllning bestående av grå sandjord med enstaka kolfragment.	0,6 m	0,5 m	0,12 m	Oval			
L2019:6275	S4	M1	Kulturlager	L1: 0,5 - 0,7 Stick 1-2. Brun sandjord, stenig. L2: 0,7 - 1 Stick 3-5. Mörkbrun/svart sandjord med stenar, varav flera skörbrända. L3: 1 - 1,15 Stick 6. Brun stenig grus.	1 m	1 m	0,6 m		P11 Vedlab: Al, Björk, Hassel ¹⁴ C- datering: 6 421 ± 244	Fnr 27-48	Lagerbeskrivningen i M1 utgör fortsättning på profilbeskrivningen i S4. Kolprov insamlat i stick 5, Lager L2. Samtliga stick var fyndförande. Grävning avslutades i en kompakt stenig grus (även det fyndförande).
L2019:6277	S12	A25	Stolphål	Fyllning bestående av brun humös sandjord.	0,2 m	0,2 m	0,06 m				Belägen i sandlager.
L2019:6277	S12	A26	Grop	Fyllning bestående av mörkbrun sandjord. Enstaka stenar.	1,3 m	0,9 m	0,14 m	Oregelbunden		Fnr 81	
L2019:6277	S12	A27	Grop	Fyllning bestående av mörkbrun sandjord med enstaka stenar.	0,6 m	0,4 m	0,2 m	Oval		Fnr 82-83	Efter genomgrävning omtolkad som två anläggningar - A35 i norr.

Fornl. nr	Schakt- nr	ID	Typ	Beskrivning	Längd	Bredd	Djup	Form	Prover	Fynd	Kommentar
L2019:6277	S12	A28	Stolphål	Fyllning bestående av mörkbrun sandjord.	0,15 m	0,15 m	0,05 m	Rund			
L2019:6277	S12	A29	Stolphål	Fyllning bestående av mörkbrun sandjord.	0,15 m	0,15 m	0,05 m	Rund			
L2019:6277	S12	A30	Stolphål	Stenskott stolphål, omsatt i öster. 0,28 djup i den djupaste delen.	0,6 m	0,5 m	0,28 m	Oval			Stenskoning centralt i anläggningen.
L2019:6277	S12	A31	Stolphål	Fyllning bestående av mörkbrun sandjord. Något spetsformad.	0,18 m	0,18 m	0,18 m	Rund		Fnr 84	
L2019:6277	S12	A32	Stolphål	Fyllning bestående av brun sand. Stenskott med tre stenar varav översta 0,07 m under ytan, den lägsta slutar 0,25 m under ytan.	0,35 m	0,35 m	0,32 m	Rund		Fnr 85	
L2019:6277	S12	A33	Kulturlager	Eventuell kulturlagerrest.	1,0 m	0,55 m	0,05 m			Fnr 86-87	
L2019:6277	S12	A34	Utgår	Utgår.							Stenlyft.
L2019:6277	S12	A35	Stolphål	Fyllning bestående av mörkbrun sandjord med enstaka stenar. Stenskodd.	0,60 m	0,46 m	0,35 m	Oval		Fnr 88-89	Ingick tidigare i A27 som efter undersökning delades upp i två. Se A27 för översiktsbild.
L2019:6277	S13	A36	Hård	Fyllning bestående av mörkbrun sandjord med sot- och kollinslag samt skörbränd sten.	1,1 m	0,3 m			P3 Vedlab: Ek ¹⁴ C- datering:		Anläggningen löper in i södra profilväggen.
L2019:6277	S13	A37	Utgår	Fyllning bestående av flammig sand.							
L2019:6277	S13	A38	Grop	Fyllning bestående av brun sandjord.	0,56 m	0,5 m	0,16 m	Oregelbunden		Fnr 100	Något diffus anl.
L2019:6277	S13	A39	Stolphål	Fyllning bestående av brun sand. Stenskodd i östra delen.	0,4 m	0,4 m	0,2 m	Rund			
L2019:6277	S13	A40	Stolphål	Ej undersökt	0,3 m	0,3 m					
L2019:6277	S13	A41	Stolphål	Fyllning bestående av brun sand. En sten i botten, ca 0,2 x 0,2 m stor.	0,3 m	0,3 m	0,16 m	Rund		Fnr 101	
L2019:6277	S13	A42	Grop	Fyllning bestående av brun sand. Fynd av enstaka avslag. Inga stenar.	0,75 m	0,6 m	0,2 m	Oval		Fnr 102-103	

Fornl. nr	Schakt- nr	ID	Typ	Beskrivning	Längd	Bredd	Djup	Form	Prover	Fynd	Kommentar
L2019:6267	S17	A58	Härdgrop	Mycket stenig i ytan, vid genomgrävning bestod den s- delen av en, ca 0,8 x1,3 m stor, stenfylld grop med sot och kol samt mängder av skörbrända stenar ned till botten. Nordöstra delen var flack och som mest 0,11 m djup. Fyllningen bestod här av brun sandjord.	2,2 m	1,5 m	0,45 m	Oregelbunden	P4 Vedlab: Hassel, Ek ¹⁴ C- datering: 2 794 ± 32	Fnr 124- 125	
L2019:6267	S17	A59	Grop	Stor grop med stor sten placerad i mitten. Fyllning innehåller skärvig och oskärvig sten främst i västra delen.	2,7 m	1,2 m	0,55 m	Oval		Fnr 126- 128	
L2019:6267	S17	A60	Stolphål	Utgår.							Stenlyft.
L2019:6267	S17	A61	Stolphål	Fyllning bestående av något humös brun sand.	0,3 m	0,3 m	0,11 m	Rund			
L2019:6267	S17	A62	Stolphål	Fyllning bestående av något humös brun sand.	0,2 m	0,2 m	0,15 m	Rund			
L2019:6267	S17	A63	Stolphål	Fyllning bestående av något humös brun sand. Stenskott med flera stenar varav en skärvig.	0,35 m	0,35 m	0,2 m	Rund			
L2019:6267	S17	A64	Grop	Fyllning bestående av brun sandjord med stenar.	0,65 m	0,6 m	0,14 m	Oregelbunden		Fnr 129	

Bilaga 3. Fyndtabell

Fornlämning	Fnr.	Gräv-enhet	Anläggnings- typ /Lager	Stick/lager	Typ	Material	Antal	Vikt (g)	Anmärkning
L2019:6275	Fnr 1	S2	L2		Spån	Flinta	1	2	
L2019:6275	Fnr 2	S2	L2		Avslag med retusch	Flinta	1	10	
L2019:6275	Fnr 3	S2	L2		Plattforms kärna F	Flinta	1	36	
L2019:6275	Fnr 4	S2	L2		Plattforms kärna C	Flinta	1	92	
L2019:6275	Fnr 5	S2	L2		Plattforms kärna C	Flinta	1	86	
L2019:6275	Fnr 6	S2	L2		Plattforms kärna C	Flinta	1	15	
L2019:6275	Fnr 7	S2	L2		Övrig kärna	Flinta	1	126	
L2019:6275	Fnr 8	S2	L2		Övrig kärna	Flinta	1	12	
L2019:6275	Fnr 9	S2	L2		Övrig kärna	Flinta	1	28	
L2019:6275	Fnr 10	S2	L2		Avslag	Flinta	25	146	En st bränd.
L2019:6275	Fnr 11	S2	A1	SV kvadranten	Avslag	Flinta	4	31	
L2019:6275	Fnr 12	S2	A1	NO kvadranten	Plattforms kärna C	Flinta	1	25	
L2019:6275	Fnr 13	S2	A1	NO kvadranten	Avslag	Flinta	31	277	
L2019:6275	Fnr 14	S2	A1	NO kvadranten	Övrigt slagen	Flinta	115	111	
L2019:6275	Fnr 15	S3	A2	L4	Avslag	Flinta	8	30	
L2019:6275	Fnr 16	S3	A2	L4	Övrigt slagen	Flinta	9	65	
L2019:6275	Fnr 17	S3	L4		Plattforms kärna C	Flinta	1	14	
L2019:6275	Fnr 18	S3	L4		Plattforms kärna F	Flinta	1	19	
L2019:6275	Fnr 19	S3	L4		Avslag	Flinta	15	120	
L2019:6275	Fnr 20	S3	L4		Övrigt slagen	Flinta	23	210	
L2019:6275	Fnr 21	S3	L4		Kärnyxa	Flinta	1	48	Trasig.
L2019:6275	Fnr 22	S3	L6		Avslag	Flinta	2	34	Överlagrat lager.
L2019:6275	Fnr 23	S3	L8		Spånfragment	Flinta	2	4	
L2019:6275	Fnr 24	S3	L8		Avslag	Flinta	1	70	
L2019:6275	Fnr 25	S3	L8		Övrigt slagen	Flinta	1	10	
L2019:6275	Fnr 26	S4	A4		Avslag	Flinta	1	17	

Fornlämning	Fnr.	Gräv-enhet	Anläggnings-typ /Lager	Stick/lager	Typ	Material	Antal	Vikt (g)	Anmärkning
L2019:6275	Fnr 27	S4	M1	Stick 1	Spånfragment	Flinta	1	2	
L2019:6275	Fnr 28	S4	M1	Stick 1	Avslag	Flinta	11	32	En st svallad och patinerad.
L2019:6275	Fnr 29	S4	M1	Stick 1	Skärva	Keramik	1	6	
L2019:6275	Fnr 30	S4	M1	Stick 2	Borr	Flinta	1	3	
L2019:6275	Fnr 31	S4	M1	Stick 2	Avslag	Flinta	8	44	En st bränd.
L2019:6275	Fnr 32	S4	M1	Stick 2	Avslag	Kvarts	1	1	
L2019:6275	Fnr 33	S4	M1	Stick 2	Övrigt slagen	Flinta	2	27	
L2019:6275	Fnr 34	S4	M1	Stick 3	Övrig kärna	Flinta	1	20	
L2019:6275	Fnr 35	S4	M1	Stick 3	Avslag	Flinta	36	231	En st bränd.
L2019:6275	Fnr 36	S4	M1	Stick 3	Övrigt slagen	Flinta	20	87	
L2019:6275	Fnr 37	S4	M1	Stick 4	Övrig kärna	Flinta	1	17	
L2019:6275	Fnr 38	S4	M1	Stick 4	Övrig kärna	Flinta	1	8	
L2019:6275	Fnr 39	S4	M1	Stick 4	Avslag	Flinta	85	389	Tre st brända, ett spånliknande.
L2019:6275	Fnr 40	S4	M1	Stick 4	Övrigt slagen	Flinta	23	97	
L2019:6275	Fnr 41	S4	M1	Stick 5	Spånfragment	Flinta	3	5	En st bränd.
L2019:6275	Fnr 42	S4	M1	Stick 5	Stycke med tillhuggning	Flinta	1	18	Lätt svallad. Retusch på flera sidor.
L2019:6275	Fnr 43	S4	M1	Stick 5	Kärnfragment A	Flinta	1	14	
L2019:6275	Fnr 44	S4	M1	Stick 5	Övrig kärna	Flinta	1	28	
L2019:6275	Fnr 45	S4	M1	Stick 5	Avslag	Flinta	22	147	Tre st brända.
L2019:6275	Fnr 46	S4	M1	Stick 5	Övrigt slagen	Flinta	7	32	En st bränd.
L2019:6275	Fnr 47	S4	M1	Stick 6	Avslag	Flinta	13	92	Två st brända.
L2019:6275	Fnr 48	S4	M1	Stick 6	Övrigt slagen	Flinta	3	14	En kraftigt bränd.
L2019:6275	Fnr 49	S5	L2		Mikrospånskärna C	Flinta	1	33	
L2019:6275	Fnr 50	S5	L2		Avslag	Flinta	23	142	
L2019:6275	Fnr 51	S5	L2		Övrigt slagen	Flinta	1	6	
L2019:6275	Fnr 52	S5	A5		Avslag	Flinta	4	64	
L2019:6275	Fnr 53	S5	L4		Spånfragment	Flinta	1	1	
L2019:6275	Fnr 54	S5	L4		Avslag	Flinta	1	4	Svallat.
L2019:6275	Fnr 55	S6	L2		Kärnfragment A	Flinta	1	16	
L2019:6275	Fnr 56	S6	L2		Kärnfragment B	Flinta	1	17	

Fornlämning	Fnr.	Gräv-enhet	Anläggnings-typ /Lager	Stick/lager	Typ	Material	Antal	Vikt (g)	Anmärkning
L2019:6275	Fnr 57	S6	L2		Spånfragment	Flinta	1	3	
L2019:6275	Fnr 58	S6	L2		Avslag	Flinta	27	454	Två st svallade.
L2019:6275	Fnr 59	S6	L2		Övrigt slagen	Flinta	12	126	Ev. flera kärnrester.
L2019:6275	Fnr 60	S7	L2		Avslag	Flinta	7	72	
L2019:6275	Fnr 61	S7	L2		Övrigt slagen	Flinta	7	69	En st bränd.
L2019:6275	Fnr 62	S7	A13		Avslag	Flinta	2	13	
L2019:6275	Fnr 63	S7	A15		Spånfragment	Flinta	1	2	
L2019:6275	Fnr 64	S7	A15		Avslag	Flinta	18	89	
L2019:6275	Fnr 65	S7	A15		Övrigt slagen	Flinta	8	77	
L2019:6275	Fnr 66	S7	A16		Avslag	Flinta	2	4	
L2019:6275	Fnr 67	S7	A17		Avslag	Flinta	2	11	
L2019:6275	Fnr 68	S7	A17		Övrigt slagen	Flinta	1	3	
L2019:6275	Fnr 69	S7	A18		Avslag	Flinta	3	13	
L2019:6275	Fnr 70	S7	L6		Mikrospån	Flinta	1	1	
L2019:6275	Fnr 71	S7	L6		Spånfragment	Flinta	5	9	Ett med mikrospån-avspaltningssärr.
L2019:6275	Fnr 72	S7	L6		Kärnfragment B	Flinta	1	53	
L2019:6275	Fnr 73	S7	L6		Övrig kärna	Flinta	1	14	Rest av plattformskärna.
L2019:6275	Fnr 74	S7	L6		Övrig kärna	Flinta	1	19	
L2019:6275	Fnr 75	S7	L6		Avslag	Flinta	45	1071	
L2019:6275	Fnr 76	S7	L6		Övrigt slagen	Flinta	13	168	
L2019:6275	Fnr 77	S10	L2		Övrig kärna	Flinta	1	24	
L2019:6275	Fnr 78	S10	L2		Avslag	Flinta	6	75	
L2019:6275	Fnr 79	S10	L2		Övrigt slagen	Flinta	2	41	
L2019:6275	Fnr 80	Ytfynd	L1		Lihultyxa	Bergart	1	263	Funnen på ytan i hästhagen.
L2019:6277	Fnr 81	S12	A26		Avslag	Flinta	3	11	
L2019:6277	Fnr 82	S12	A27		Avslag	Flinta	3	6	
L2019:6277	Fnr 83	S12	A27		Övrigt slagen	Flinta	1	2	
L2019:6277	Fnr 84	S12	A31		Avslag	Flinta	2	11	
L2019:6277	Fnr 85	S12	A32		Avslag	Flinta	2	19	Varav ett ev. utgör ett fragment av kärnyxa

Fornlämning	Fnr.	Gräv- enhet	Anläggnings- typ /Lager	Stick/lager	Typ	Material	Antal	Vikt (g)	Anmärkning
L2019:6277	Fnr 86	S12	A33		Avslag	Flinta	11	23	Ett st bränt.
L2019:6277	Fnr 87	S12	A33		Övrig kärna	Flinta	1	21	
L2019:6277	Fnr 88	S12	A35		Avslag	Flinta	3	14	
L2019:6277	Fnr 89	S12	A35		Övrigt slagen	Flinta	2	5	
L2019:6277	Fnr 90	S12	L2		Övrig kärna	Flinta	1	117	
L2019:6277	Fnr 91	S12	L2		Avslag med retusch	Flinta	1	1	Spånlignande
L2019:6277	Fnr 92	S12	L2		Spån	Flinta	1	3	Bränt.
L2019:6277	Fnr 93	S12	L2		Spånfragment	Flinta	4	6	En st patinerad.
L2019:6277	Fnr 94	S12	L2		Avslag	Flinta	40	308	Ett st bränt och en st svallat.
L2019:6277	Fnr 95	S12	L2		Övrigt slagen	Flinta	11	102	En st patinerad.
L2019:6277	Fnr 96	S12	L3		Avslag	Flinta	4	162	
L2019:6277	Fnr 97	S13	L3		Avslag	Flinta	4	17	
L2019:6277	Fnr 98	S13	L3		Övrig kärna	Flinta	1	43	
L2019:6277	Fnr 99	S13	L3		Keramik	Keramik	3	5	
L2019:6277	Fnr 100	S13	A38		Avslag	Flinta	3	20	
L2019:6277	Fnr 101	S13	A41		Avslag	Flinta	1	1	
L2019:6277	Fnr 102	S13	A42		Avslag	Flinta	7	26	
L2019:6277	Fnr 103	S13	A42		Övrigt slagen	Flinta	1	3	
L2019:6277	Fnr 104	S13	A43		Övrig kärna	Flinta	1	21	
L2019:6277	Fnr 105	S13	A43		Avslag	Flinta	19	57	Två st svallade.
L2019:6277	Fnr 106	S13	A43		Övrigt slagen	Flinta	2	3	
L2019:6277	Fnr 107	S14	L2		Avslag	Flinta	12	97	Lätt patinering på flera av avslagen.
L2019:6277	Fnr 108	S15	L2		Keramik	Keramik	1	2	
L2019:6277	Fnr 109	S15	L2		Avslag med retusch	Flinta	1	14	
L2019:6277	Fnr 110	S15	L2		Avslag	Flinta	17	98	
L2019:6277	Fnr 111	S15	L2		Övrigt slagen	Flinta	2	111	
L2019:6277	Fnr 112	S15	A45		Avslag	Flinta	15	69	Ett st bränt.
L2019:6277	Fnr 113	S15	A45		Övrigt slagen	Flinta	2	18	
L2019:6277	Fnr 114	S15	A46		Keramik	Keramik	6	49	
L2019:6277	Fnr 115	S15	A46		Avslag	Flinta	30	172	

Fornlämning	Fnr.	Gräv- enhet	Anläggnings- typ /Lager	Stück/lager	Typ	Material	Antal	Vikt (g)	Anmärkning
L2019:6277	Fnr 116	S15	A46		Övrigt slagen	Flinta	10	129	
L2019:6277	Fnr 117	S15	A46		Övrig kärna	Flinta	1	34	
L2019:6277	Fnr 118	S15	A47		Avslag	Flinta	7	86	
L2019:6277	Fnr 119	S16	L2		Avslag	Flinta	8	19	Ett st bränt.
L2019:6277	Fnr 120	S16	L2		Övrigt slagen	Flinta	2	29	
L2019:6267	Fnr 121	S17	L2		Avslag med retusch	Flinta	1	14	
L2019:6267	Fnr 122	S17	L2		Avslag	Flinta	13	295	
L2019:6267	Fnr 123	S17	L2		Övrigt slagen	Flinta	4	143	
L2019:6267	Fnr 124	S17	A58		Plattformsjärna F	Flinta	1	48	
L2019:6267	Fnr 125	S17	A58		Avslag	Flinta	9	49	
L2019:6267	Fnr 126	S17	A59		Övrig kärna	Flinta	1	76	
L2019:6267	Fnr 127	S17	A59		Avslag	Flinta	15	49	
L2019:6267	Fnr 128	S17	A59		Övrigt slagen	Flinta	4	171	
L2019:6267	Fnr 129	S17	A64		Avslag	Flinta	1	3	
L2019:6267	Fnr 130	S18	A53		Avslag	Flinta	2	4	Två st svallade.
L2019:6267	Fnr 131	S19	L2		Avslag	Flinta	1	4	

VEDLAB

Vedanatomilabbet

Vedlab rapport 20047

**Vedartsanalyser på material från Västra Götaland,
Askim sn. fastighet 58:7 och 58:12.**

VEDLAB

Vedanatomilabbet

Vedlab rapport 20047

2020-07-16

Vedartsanalyser på material från Västra Götaland, Askim sn. fastighet 58:7 och 58:12.

Uppdragsgivare: Petra Aldén Rudd/RIO Göteborg

Arbetet omfattar tio kolprover från förundersökningar av tre boplatser i Askim. Troligen med dateringar från stenålder.

Proverna innehåller kol från al, ask, björk, ek, hassel och tall. Två prov med tall och ett med ek kan ge lite högre egenålder vid dateringarna.

Analysresultat

Anl.	ID	Anläggnings- typ	Prov- mängd	Analyserad mängd	Trädslag	Utplockat för ¹⁴ C-dat.	Övrigt
58	4	Härdgrop	12,0g	4,3g 19 bitar	Hassel 5 bitar Ek 14 bitar	Hassel 105mg	
36	3	Härd	6,0g	3,6g 27 bitar	Ek 27 bitar	Ek 378mg	
45	10	Grop	0,4g	0,3g 2 bitar	Ask 2 bitar	Ask 34mg	
1	1	Kokgrop	0,4g	0,3g 13 bitar	Hassel 13 bitar	Hassel 36mg	
4	2	Härd	12,5g	10,8g 6 bitar	Tall 6 bitar	Tall 200mg	
5	6	Grop	11,7g	10,5g 11 bitar	Ek 1 bit Tall 10 bitar	Tall 96mg	
18	7	Härd	1,9g	0,2g 13 bitar	Al 13 bitar	Al 40mg	
21	8	Härd	5,0g	<0,1g 2 bitar	Al 2 bitar	Al 29mg	
L2	11	Lager	0,4g	<0,1g 6 bitar	Ek 3 bitar Tall 1 bit Hasselnötsskal 2 bitar	Hasselnötss kal 9mg	
L1	12	Lager	0,1g	<0,1g 15 bitar	Al 6 bitar Björk 3 bitar Hassel 6 bitar	Hassel 13mg	

Erik Danielsson/VEDLAB
Kattås
670 20 GLAVA
Tfn: 070 34 00 645
E-post: vedlab@telia.com
www.vedlab.se

De här trädslagen förekom i materialet

Art	Latin	Max ålder	Växtmiljö	Egenskaper och användning	Övrigt
Al Gråal Klibbal	<i>Alnus sp.</i> <i>Alnus incana</i> <i>Alnus glutinosa</i>	120 år	Klibbalen är starkt knuten till vattendrag. Gråalen är mer anpassningsbar	Motståndskraftigt mot fukt. Brinner lugnt och ger mycket glöd.	Klibbalen kom söderifrån ca 5000 f.Kr. Gråalen vandrar in norrifrån ett par tusen år senare
Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	250 år	Näringsrik jord, solig växtplats.	Hård, elastisk och seg. Hjulaxlar, redskap	Viktigt för lövtäckt. Yggdrasil var en ask. Mycket folktro knutet till asken.
Björk Glasbjörk Vårtbjörk	<i>Betula sp.</i> <i>Betula pubescens</i> <i>Betula pendula</i>	300 år	Glasbjörken är knuten till fuktig mark gärna i närhet till vattendrag. Vårtbjörken är anspråkslös och trivs på torr näringsfattig mark. Båda arterna är ljuskrävande.	Stark och seg ved. Redskap, asklut, träkol. Ger mycket glöd.	Glasbjörk bildar även underarten Fjällbjörk. Förutom veden har nävem haft stor betydelse som råmaterial till slöjd.
Ek	<i>Quercus robur</i>	500-1000 år	Växer bäst på lerhaltiga mulljordar men klarar också mager och stenig mark. Vill ha ljus, skapar själv en ganska luftig miljö med rik undervegetation med tex hassel.	Hård och motståndskraftig mot väta. Båtbygge, stängselstolp, stolpar, plogar, fat. Energirik ved ger mycket glöd.	Ekollonen har använts som grisfoder. Trädet har ofta ansetts som heligt och kopplat till bla Tor. Man talar ofta om 1000-års ekar men de är sällan över 500 år.
Hassel	<i>Corylus avellana</i>	60 år	Ganska krävande på jordmån. Vill gärna ha ljus men tål beskuggning tex i ekskog	Bildar lätt långa raka sega spön som använts till korgar och tunnband	Vanligt träd på lövängar
Tall	<i>Pinus silvestris</i>	400 år	Anspråkslös men trivs på näringsrika jordar. Den är dock ljuskrävande och blev snabbt utkonkurrerad från de godare jordarna när granen kom	Stark och hållbar. Konstruktionsvirke, stolpar, pålar, båtbygge, kärl (ej för mat) takspån, tjärbloss, träkol, tjärbränning	Underbarken till nödmjöl, årsskott kokades för C-vitaminerna. Även som kreatursfoder

Uppgifter om maximal ålder, växtmiljö, användning mm är hämtade ur: Holmåsen, Ingmar Träd och buskar. Lund 1993. Gunnarsson, Allan Träden och människan. Kristianstad 1988. Mossberg, Bo m.fl. Den nordiska floran. Brepol, Turnhout 1992.

Vedartsanalysen görs genom att studera snitt- eller brottytor genom mikroskop. Jag har använt stereolupp Carl Zeiss Jena, Technival 2 och stereomikroskop Leitz Metalux II med upp till 625 gångers förstoring. Mikroskopfoton är tagna med Nikon Coolpix 4500. Referenslitteratur för vedartsbestämningen har i huvudsak varit Schweingruber F.H. Microscopic Wood Anatomy 3rd edition och Anatomy of European woods 1990 samt Mork E. Vedanatomi 1946. Dessutom har jag använt min egen referenssamling av förkolnade och färskas vedprover.

Uppsala 2020-09-17

UPPSALA
UNIVERSITET

Ångströmlaboratoriet
Tandemlaboratoriet

Kol-14 gruppen

Besöksadress:
Ångström Laboratory
Lägerhyddsvägen 1

Postadress:
Box 529
751 20 Uppsala

Telefon:
018 – 471 3124

Telefax:
018 – 55 5736

Hemsida:
<http://www.tandemlab.uu.se>

E-post:
radiocarbon@physics.uu.se

Petra Aldén Rudd
Rio Göteborg Natur- och Kulturkooperativ
Slakthusgatan 8 A
415 02 GÖTEBORG

Resultat av ¹⁴C datering av träkol från Askim, Västra Götaland. (p 3050)

Förbehandling av träkol:

1. Synliga rottrådar borttages.
2. 1 % HCl tillsätts (10 h, under kokpunkten) (karbonat bort).
3. 1 % NaOH tillsätts (10 h, under kokpunkten). Löslig fraktion fälls genom tillsättning av konc. HCl. Fällningen som till största delen består av humusmaterial, tvättas, torkas och benämns fraktion SOL. Olöslig del, som benämns INS, består främst av det ursprungliga organiska materialet. Denna fraktion ger därför den mest relevanta åldern. Fraktionen SOL däremot ger information om eventuella föroreningars inverkan.

Före acceleratorbestämningen av ¹⁴C-innehållet förbränns det tvättade och intorkade materialet, surgjort till pH 4, till CO₂-gas som i sin tur grafiteras genom en Fe-katalytisk reaktion. I den aktuella undersökningen har fraktionen INS daterats.

RESULTAT

Labnummer	Prov	δ ¹³ C‰ V-PDB	¹⁴ C ålder BP
Ua-67399	P3 A36	-26,2	2 204 ± 32
Ua-67400	P4 A58	-27,1	2 794 ± 32
Ua-67401	P7 A18	-25,0	2 231 ± 32
Ua-67402	P8 A21	-26,1	2 753 ± 32
Ua-67403	P11 L2	¹	6 421 ± 244

¹ Inte tillräckligt med material för analys.

Med vänliga hälsningar

Karl Håkansson / Lars Beckel

Kalibreringskurvor

IOSACal v0.4.1; Atmospheric data from Reimer et al (2020)

